

Προς κ. Τσαβδαρίδη Λάζαρο
Πρόεδρο της Διαρκούς Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης,
Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε,

Με το παρόν υπόμνημα, ο Συνήγορος του Πολίτη επιθυμεί να θέσει υπ' όψιν της Επιτροπής σας ορισμένες καίριες παρατηρήσεις σχετικά με το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών με τίτλο *«Επιτάχυνση προσλήψεων μέσω Α.Σ.Ε.Π., σύστημα κινήτρων και ανταμοιβής δημοσίων υπαλλήλων και λοιπές διατάξεις για τη βελτίωση της λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης»*.

Η Αρχή ευελπιστεί να συμβάλει εποικοδομητικά στη σχετική συζήτηση με τις γενικές επισημάνσεις της, τις ειδικότερες παρατηρήσεις της επί συγκεκριμένων διατάξεων του σχεδίου νόμου και με τις προτάσεις της επ' αυτών, αξιοποιώντας την πολυετή εμπειρία της σε θέματα που άπτονται της ως άνω νομοθετικής πρωτοβουλίας.

A. Ως προς το Α Μέρος του σχεδίου νόμου:

I. Παρατηρήσεις επί του Κεφαλαίου Β

Το εν λόγω σχέδιο νόμου και ιδίως το Κεφάλαιο Β (Α Μέρος) αυτού περιλαμβάνει σειρά τροποποιήσεων των διατάξεων του ν. 4765/2021¹, στοχεύοντας στην επιτάχυνση των προσλήψεων στο Δημόσιο μέσω Α.Σ.Ε.Π. Οι προτεινόμενες μεταρρυθμίσεις αφορούν σε προσλήψεις οι οποίες υπάγονται στην πλήρη και αποκλειστική ελεγκτική αρμοδιότητα της εν λόγω ανεξάρτητης Αρχής (προσλήψεις τακτικού προσωπικού και προσωπικού με συμβάσεις ορισμένου χρόνου), τελούν δε τελούν υπό την εποπτεία της σε όλα τα επιμέρους τους στάδια. Ειδικά, όσον αφορά τον ν. 4765/2021 (ΦΕΚ 6Α'/15.01.2021), ο Συνήγορος είχε υποβάλει το από 21.12.2020 υπόμνημα του κατά τη συζήτηση του συγκεκριμένου νόμου, επισημαίνοντας, μεταξύ άλλων, την πληθώρα των υφιστάμενων εξαιρέσεων από το σύστημα ελέγχου του

---

¹ Ο Συνήγορος του Πολίτη, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του κατά το άρθρο 103 παρ. 9 του Συντάγματος και τον ν. 3094/2003 (ΦΕΚ 10 Α/22.1.2003), έχει εξετάσει εκτενώς επί σειρά ετών ζητήματα προσλήψεων, έχει δε δημοσιεύσει πρόσφατα αναλυτική Ειδική Έκθεση με θέμα τις Προσλήψεις (2023) <https://www.synigoros.gr/el/category/default/post/eidikh-ek8esh-or-proslhpseis>

Α.Σ.Ε.Π. και το αόριστο και ελλιπές θεσμικό πλαίσιο σε ορισμένες από τις διαδικασίες προσλήψεων μη τακτικού προσωπικού σε φορείς του Δημοσίου².

Ο Συνήγορος, λόγω της συσσωρευμένης εμπειρίας του από τον χειρισμό υποθέσεων προσλήψεων στο Δημόσιο εκτός Α.Σ.Ε.Π., θεωρεί κρίσιμο να αποτυπώσει τις παρατηρήσεις του επί του ως άνω Κεφαλαίου, δεδομένου ότι οι προτεινόμενες διατάξεις έχουν συστημική σημασία για τις εν γένει διαδικασίες προσλήψεων προσωπικού του Δημοσίου, καθώς ακόμη και αν αφορούν προσλήψεις μέσω Α.Σ.Ε.Π., εντούτοις το προτεινόμενο ρυθμιστικό πλαίσιο συμπλέκεται και μπορεί να επηρεάσει, ως σημείο αναφοράς, και λοιπές διαδικασίες προσλήψεων σε φορείς του Δημοσίου.

Ειδικότερα:

Επί του άρθρου 3

Προθεσμία καθορισμού θέσεων ατόμων με αναπηρία – Πλήρωση θέσεων ατόμων με αναπηρία βάσει πιστοποιητικού αναπηρίας - Τροποποίηση παρ. 1 και προσθήκη παρ. 6 στο άρθρο 6 ν. 4765/2021

Θετικά αποτιμάται η ρύθμιση του άρθρου 3 παρ. 1 του σχεδίου νόμου που θέτει αυστηρή προθεσμία (ενός μηνός) για τον προγραμματισμό θέσεων για άτομα με αναπηρία στις προσλήψεις. Θετικά, επίσης, αποτιμάται η παρ. 2 του ίδιου άρθρου του νομοσχεδίου με την οποία προστίθεται νέα παρ. 6 στο άρθρο 6 του Ν. 4765/2021. Βάσει της προτεινόμενης ρύθμισης, λαμβάνεται υπόψη η διάρκεια της αναπηρίας και δίνεται προτεραιότητα στα άτομα με αναπηρία τουλάχιστον 50% των οποίων η αναπηρία έχει κριθεί εφ' όρου ζωής. Σχετική πρόταση είχε συμπεριλάβει ο Συνήγορος στις παρατηρήσεις του επί του νομοσχεδίου του ν. 4765/2021.

Με την ευκαιρία της τροποποίησης ή συμπλήρωσης σειράς άρθρων του ν. 4765/2021, υπενθυμίζεται η επισήμανση του Συνηγόρου του Πολίτη, ήδη κατά τη συζήτηση του συγκεκριμένου (πλέον) νόμου, σε σχέση με τις προϋποθέσεις και την πιστοποίηση κτήσης της πολυτεχνικής ιδιότητας για την ποσόστωση 16% υπέρ των πολυτέκνων και των πολύτεκνων οικογενειών. Συγκεκριμένα, η περίπτ. α' της παρ. 1 του άρ. 13 του ν. 4765/2021 παραπέμπει στο ισχύον καθεστώς, με βάση το οποίο (εξαιρουμένου του Ν. 2643/1998), εξακολουθεί να απαιτείται για την απόδειξη της συγκεκριμένης ιδιότητας, εκτός από πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης του οικείου δήμου ή κοινότητας και πιστοποιητικό της Ανώτατης Συνομοσπονδίας Πολυτέκνων Ελλάδος (ΑΣΠΕ). Ο Συνήγορος του Πολίτη επαναφέρει την πρόταση για επανεξέταση της ανάθεσης της πιστοποίησης της πολυτεχνικής ιδιότητας, που συνιστά άσκηση δημόσιας εξουσίας, σε ένα νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, κατά παράβαση της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι στην αρνητική της μορφή (βλ. άρθρο 12 παρ. 1 του Συντάγματος). Άλλωστε, χάρη στην αυτοματοποίηση και στη μηχανοργάνωση των

---

² Υπ' αριθμ. πρωτ. Γρ. Συν. 172/21.12.2020 υπόμνημα του Συνηγόρου του Πολίτη προς τη Διαρκή Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης της Βουλής των Ελλήνων <https://old.synigoros.gr/resources/190121-ypomnhma-proslhpseis-asep.pdf>

υπηρεσιών της, η Διοίκηση ευχερώς μπορεί να διαπιστώνει την πολυτεχνική ιδιότητα του πολίτη στηριζόμενη σε ίδια μέσα.

Επίσης, για τη διασφάλιση των συμφερόντων του ατόμου με αναπηρία όταν από την αναπηρία του αντλεί δικαίωμα διορισμού συγγενικό του πρόσωπο, ο Συνήγορος επαναλαμβάνει την πρόταση να ληφθεί μέριμνα ώστε κατά το δυνατόν να προσδοκάται ότι ο διορισμός ή η πρόσληψη θα τον/την ωφελήσει πράγματι³.

Ως ο εθνικός φορέας για τον σεβασμό και την εμπέδωση της αρχής της ίσης μεταχείρισης στη χώρα, ο Συνήγορος του Πολίτη οφείλει να υπογραμμίσει, ότι η διατήρηση συστημάτων ποσόστωσης για την εκπροσώπηση ή και πρόσβαση στην εργασία και την απασχόληση συγκεκριμένων ομάδων της κοινωνίας αποτελεί ομολογία αποτυχίας των πολιτικών παροχής ίσων ευκαιριών. Με άλλα λόγια, αν και υπό τις παρούσες συνθήκες η εξασφάλιση, δια της ποσοστώσεως, πρόσβασης στην εργασία αποτελεί μέτρο που ενισχύει και θωρακίζει την εν γένει θέση των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνία μας, καταδεικνύει, παράλληλα, την απόσταση που ακόμη θα πρέπει να διανυθεί, προκειμένου οι συμπολίτες μας με αναπηρία να απολαμβάνουν πραγματικά ίσες ευκαιρίες για εξασφάλιση εργασίας στον δημόσιο τομέα και να διεκδικούν ισότιμα την επιλογή τους ως στελεχιακό δυναμικό που Δημοσίου.

Επί του άρθρου 4

Ενίσχυση μοριοδότησης βάσει κριτηρίου εντοπιότητας - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 12 ν. 4765/2021

Με την προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπεται ενισχυμένη μοριοδότηση του κριτηρίου της εντοπιότητας για την πρόσληψη σε φορείς του Δημοσίου σε νησιωτικούς, ορεινούς και ηπειρωτικούς δήμους της χώρας, προκειμένου να διευκολυνθεί η στελέχωσή τους με ανθρώπινο δυναμικό που κατοικεί μόνιμα σε αυτούς. Καθορίζεται συνολική υποχρεωτική δεκαπενταετής παραμονή (δεκαετής σε υπηρεσίες εντός των γεωγραφικών ορίων του Δήμου του οποίου έγινε χρήση του κριτηρίου της εντοπιότητας συν πενταετής σε υπηρεσίες της Περιφερειακής Ενότητας όπου βρίσκεται ο οικείος Δήμος διορισμού).

Ο Συνήγορος του Πολίτη έχει διατυπώσει διαχρονικά την άποψή του επί της εντοπιότητας ως μοριοδοτούμενου κριτηρίου σε διαδικασίες πρόσληψης⁴. Η σκοπιμότητα της πρόβλεψης του εν λόγω κριτηρίου είναι θεμιτή (άρθρο 101 παρ. 4 του Συντ.⁵), καθώς μπορεί να είναι δικαιολογημένες ειδικές ρυθμίσεις για τη μοριοδότηση μόνιμων κατοίκων των περιοχών που χρήζουν ενίσχυσης για λόγους διοικητικής αποκέντρωσης και πληθυσμιακής ενδυνάμωσης⁶. Η υπερμοριοδότησή του, όμως, μπορεί να καταλήξει στο να υπερτερεί η εντοπιότητα έναντι κάθε άλλου κριτηρίου και αναπόφευκτα να οδηγεί σε ευνοϊκή μεταχείριση συγκεκριμένων (ή συγκεκριμένης κατηγορίας) υποψηφίων με χαμηλότερη μοριοδότηση βάσει προσόντων,

³ Βλ. υποσ. 2 .

⁴ Συνήγορος του Πολίτη, Ειδική έκθεση. Το κριτήριο της εντοπιότητας και η βεβαίωση μόνιμης κατοικίας, Αθήνα, Ιούλιος 2009, https://old.synigoros.gr/?i=dimotis.el.upotheseis_astiki_katastasi.52119

⁵ «Ο κοινός νομοθέτης και η Διοίκηση, όταν δρουν κανονιστικά, υποχρεούνται να λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες των νησιωτικών και ορεινών περιοχών, μεριμνώντας για την ανάπτυξή τους.»

⁶ Βλ. Έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη για τις Προσλήψεις (2023) σελ. 109 <https://www.synigoros.gr/el/category/default/post/eidikh-ek8esh-or-proslhpseis>

ανατρέποντας τον συνταγματικό κανόνα της αξιοκρατικής επιλογής υποψηφίων και της ίσης μεταχείρισής τους.

Η εφαρμογή εναλλακτικών μέτρων μπορεί να επιτυγχάνει τον ίδιο στόχο, χωρίς να ανατρέπει την ισορροπία τυπικών και ουσιαστικών προσόντων και χωρίς να ενισχύει αποκλίσεις από την αρχή της ισότητας. Ως τέτοιο μέτρο θα έδει να εξεταστεί η αυστηροποίηση της δέσμευσης του υποψηφίου για παραμονή στη συγκεκριμένη θέση για το προβλεπόμενο χρονικό διάστημα. Η ως άνω, όμως, υποχρέωση μπορεί να είναι αποτελεσματική στην πράξη, μόνο αν συνοδεύεται από ταυτόχρονο περιορισμό στο ελάχιστο δυνατό και στο απολύτως αναγκαίο μέτρο της πληθώρας των ισχυουσών ειδικών διατάξεων περί κατ' εξαίρεση δυνατότητας μετακινήσεων (απόσπαση, διάθεση, μετάταξη) κατηγοριών προσωπικού του Δημοσίου.

Επί του άρθρου 5

Συνέντευξη Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού – Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 14 ν. 4765/2021

Η προτεινόμενη ρύθμιση εισάγει την υποχρεωτική μαγνητοφώνηση και απομαγνητοφώνηση της ατομικής συνέντευξης για την πρόσληψη Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού και σύνταξης κοινής αιτιολογίας βαθμολόγησης από τα μέλη της Επιτροπής, εφόσον η βαθμολογία δεν παρουσιάζει μεγάλη απόκλιση. Η σύντμηση του χρόνου σύνταξης των πρακτικών προβάλλεται ως ο εκπεφρασμένος στόχος της προτεινόμενης διάταξης.

Η υποχρεωτική μαγνητοφώνηση και απομαγνητοφώνηση της συνέντευξης διασφαλίζει την ακριβή καταγραφή του περιεχομένου αυτής, γεγονός εξαιρετικά κρίσιμο, ιδίως όταν η συνέντευξη έχει καθοριστική συμβολή στη διαμόρφωση της τελικής βαθμολογίας κάθε υποψηφίου.

Ο Συνήγορος θεωρεί αναγκαία την επισήμανση, ότι πρέπει να τηρείται από την εκάστοτε Επιτροπή που διενεργεί τη συνέντευξη πρακτικό, στο οποίο να εκφέρεται εξατομικευμένη για κάθε υποψήφιο κρίση, ως προς την αξιολόγηση της παρουσίας του από τα μέλη της Επιτροπής και, ειδικότερα, για την προσωπικότητά του και την εν γένει ικανότητά του αναφορικά με την άσκηση των καθηκόντων της οικείας θέσης. Με τη σύνταξη πρακτικού συνέντευξης των υποψηφίων, υπό το προεκτεθέν περιεχόμενο, αφενός εξασφαλίζονται οι προϋποθέσεις αμερόληπτης και αξιοκρατικής κρίσης και αφετέρου η εν λόγω κρίση της Επιτροπής καθίσταται γνωστή στους υποψήφιους και ελέγξιμη δικαστικά (βλ. Ολ. ΣτΕ 3052/2009)⁷.

Ο επιδιωκόμενος, στο πλαίσιο του νομοσχεδίου, στόχος της σύντμησης του χρόνου σύνταξης των πρακτικών, δεν δικαιολογεί έκπτωση στο υποχρεωτικό περιεχόμενο αυτών, η οποία θα οδηγούσε σε παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας. Για τον λόγο αυτό, προτείνεται η αναδιατύπωση της ως άνω διάταξης του σχεδίου νόμου, όσον αφορά το σκέλος της κοινής αιτιολογίας βαθμολόγησης από τα μέλη της Επιτροπής σε περίπτωση όχι μεγάλης απόκλισης στη βαθμολογία.

Επί του άρθρου 8

⁷ βλ. Έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη για τις Προσλήψεις (2023) σελ. 123 <https://www.synigoros.gr/el/category/default/post/eidikh-ek8esh-or-proslhpseis>

Υποβολή δικαιολογητικών συμμετοχής – Τροποποίηση παρ. 4 και 6 άρθρου 20 ν. 4765/2021

Με την προτεινόμενη ρύθμιση εισάγεται η άντληση, με ευθύνη του υποψηφίου, των δικαιολογητικών του που είναι ήδη καταχωρισμένα στο ηλεκτρονικό μητρώο υποψηφίων του Α.Σ.Ε.Π. Κρίνεται, ότι η χρήση του εν λόγω ηλεκτρονικού μητρώου για την άντληση των δικαιολογητικών διευκολύνει και επιταχύνει τις διαδικασίες.

Προβλέπεται η αποκλειστική ηλεκτρονική υποβολή των δικαιολογητικών, εκτός αν ορίζεται σε προκηρύξεις κατ' εξαίρεση άλλος τρόπος υποβολής των δικαιολογητικών. Σε μία τέτοια περίπτωση και για λόγους ίσης μεταχείρισης των υποψηφίων είναι, κατά την άποψη της Αρχής, αναγκαία η πρόβλεψη ενιαίων όρων όσον αφορά τον διαφορετικό (πλην του ηλεκτρονικού) τρόπο υποβολής δικαιολογητικών, προκειμένου να μην προκαλείται σύγχυση στους υποψήφιους ιδίως όσον αφορά την αποδεκτή μορφή αυτών (π.χ. απλά ή επικυρωμένα αντίγραφα πτυχίων).

Ως προς το θέμα διαδικασιών προσλήψεων με πρόβλεψη ηλεκτρονικής κατάθεσης δικαιολογητικών, ο Συνήγορος του Πολίτη έχει γίνει αποδέκτης αναφορών στις οποίες απορρίφθηκαν υποψήφιοι λόγω υποβολής μη ευκρινών δικαιολογητικών. Η Αρχή έχει επισημάνει, ότι την προβληματική πρακτική της Διοίκησης, η οποία αντί να ζητεί να καταθέσουν οι υποψήφιοι εκ νέου τα δικαιολογητικά τους σε ευκρινέστερη μορφή, αυτά θεωρούνταν ως μη υποβληθέντα⁸. Πάγια θέση της Αρχής είναι ότι η μετάβαση σε διαδικασίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης μέσω και της ηλεκτρονικής υποβολής των δικαιολογητικών σε διαδικασίες προσλήψεων, δεν αναιρεί τη θεμελιώδη υποχρέωση της Διοίκησης να διευκολύνει τους διοικούμενους στην άσκηση των δικαιωμάτων τους. Αξίζει να σημειωθεί η σημαντική ως προς τις υποχρεώσεις της Διοίκησης που απορρέουν «από την αρχή της χρηστής διοίκησης, στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης» απόφαση του ΣτΕ 497/2021⁹.

Επί του άρθρου 9

Κώλυμα συμμετοχής στις διαδικασίες πλήρωσης θέσεων προσωπικού δημόσιου τομέα – Προσθήκη παρ. 7 στο άρθρο 24 ν. 4765/2021

Με την προτεινόμενη ρύθμιση εισάγεται κώλυμα συμμετοχής επί τριετία σε νέα διαδικασία κάλυψης θέσεων σε φορείς του Δημοσίου για όποιον, ενώ διορίστηκε, δεν αποδέχτηκε τον διορισμό ή παραιτήθηκε εντός δώδεκα (12) μηνών από την πρόσληψή του, εφόσον τα οριστικά αποτελέσματα για τον διορισμό εκδίδονται εντός ενός (1) έτους από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής των αιτήσεων. Το εν λόγω κώλυμα έχει στόχο να λειτουργήσει αποτρεπτικά για τους υποψηφίους που μετέχουν εν γένει σε διαδικασίες προσλήψεων του δημοσίου χωρίς να στοχεύουν σε συγκεκριμένη θέση και, ενώ κρίνονται διοριστέοι, είτε δεν

⁸ Βλ. Έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη για τις Προσλήψεις (2023) σελ. 29 <https://www.synigoros.gr/el/category/default/post/eidikh-ek8esh-or-proslhpseis>

⁹ Σύμφωνα με την εν λόγω απόφαση, απαιτείται -μεταξύ άλλων- να εξασφαλίζεται ότι οι χρήστες έχουν πρόσβαση σε επαρκείς οδηγίες χρήσης των συστημάτων αυτών, ότι καθίσταται σαφής και αναγνωρίσιμη προς αυτούς η νομική δεσμευτικότητα των ηλεκτρονικών δηλώσεών τους και ότι τους παρέχεται ευκρινώς η δυνατότητα επιβεβαίωσης οποιασδήποτε επιλογής που συνεπάγεται έννομες συνέπειες.

αποδέχονται τον διορισμό τους, είτε δεν αναλαμβάνουν υπηρεσία είτε παραιτούνται εντός του έτους διορισμού ή πρόσληψής τους.

Λαμβάνοντας υπ' όψιν τη πληθώρα λόγων, προσωπικών, κοινωνικών, οικογενειακών, οικονομικών ή και ανωτέρας βίας, που μπορεί να συντρέχουν σε κάθε περίπτωση, ο Συνήγορος εκφράζει επιφύλαξη ως προς τη δυσανάλογα αυστηρή ποινή του αποκλεισμού υποψηφίων επί τριετία από νέες διαδικασίες κάλυψης θέσεων. Προβληματισμό προκαλεί η εισαγωγή και ιδίως η χρονική διάρκεια του εν λόγω περιορισμού της επαγγελματικής ελευθερίας και της ελεύθερης πρόσβασης και σταδιοδρομίας στις δημόσιες θέσεις κατά το λόγο της προσωπικής αξίας και ικανότητας (άρθρο 4 παρ. 1 και 4 και άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος).

Επί του άρθρου 18

Πλήρωση θέσεων ετών 2022 - 2023 και 2024 - 2025 από τους επιτυχόντες της πρόσκλησης/προκήρυξης 2Γ/2022

Με την προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπεται η κάλυψη των θέσεων του ετήσιου προγραμματισμού προσλήψεων των ετών 2022, 2023, 2024 και 2025 από τους επιτυχόντες του πρώτου πανελληνίου γραπτού διαγωνισμού της υπό στοιχεία 2Γ/2022 προκήρυξης. Εισάγονται τα κριτήρια της βαθμολογίας στη γραπτή εξέταση με τις προσαυξήσεις του άρθρου 12 του ν. 4765/2021, ήτοι τη μοριοδότηση της εντοπιότητας, καθώς και με μοριοδότηση ακαδημαϊκών τίτλων ανεξαρτήτως συνάφειας με το αντικείμενο της θέσης. Στόχος της ρύθμισης είναι η άμεση πλήρωση των κενών θέσεων σε σύντομο χρόνο, με απορρόφηση επιτυχόντων από τον πρώτο πανελλήνιο γραπτό διαγωνισμό.

Είναι γεγονός ότι οι καθυστερήσεις σε διαδικασίες διορισμού έχουν αποτελέσει αντικείμενο αναφορών στον Συνήγορο, ο οποίος έχει διαπιστώσει διαχρονικά, ότι η παρέλευση μεγάλου χρονικού διαστήματος χωρίς διευθέτηση των εν λόγω εκκρεμοτήτων αντιβαίνει στην αρχή της χρηστής διοίκησης.

Ωστόσο, ο Συνήγορος εκφράζει τον έντονο προβληματισμό του ειδικά ως προς το σκέλος της προτεινόμενης ρύθμισης που προβλέπει τα κριτήρια για την πλήρωση θέσεων από τους επιτυχόντες του πρώτου σταδίου της Πρόσκλησης/Προκήρυξης 2Γ (ΦΕΚ Τ. ΑΣΕΠ 75/2022), όπως εκδόθηκε βάσει του άρθρου 8 του ν. 4765/2021. Από τη διατύπωση των διατάξεων προκύπτει, ότι, στο όνομα της επιτάχυνσης των προσλήψεων, προβλέπονται κριτήρια επιλογής σε μία εκκρεμή διαδικασία η οποία βρίσκεται εν εξελίξει. Κατά την άποψη της Αρχής, το πλαίσιο μίας εν εξελίξει διαδικασίας προσλήψεων, ουσιώδες στοιχείο της οποίας είναι ο εκ των προτέρων καθορισμός των προσόντων των υποψηφίων, δεν μπορεί, σύμφωνα με την αρχή της νομιμότητας, να μεταβληθεί μέχρι να ολοκληρωθεί αυτή. Συνεπώς, τα προβλεπόμενα με την προτεινόμενη διάταξη κριτήρια (βαθμολογία στη γραπτή εξέταση, υπέρμετρη μοριοδότηση της εντοπιότητας, μοριοδότηση τίτλων ανεξαρτήτως γνωστικού αντικειμένου) αποκλίνουν από πάγιες διατάξεις (όπως, για παράδειγμα, μη μοριοδότηση του κριτηρίου της εμπειρίας) και θέτουν σοβαρά ζητήματα παραβίασης της ασφάλειας δικαίου και της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης των υποψηφίων που συμμετείχαν στη συγκεκριμένη πρόσκληση αποδεχόμενοι και δεσμευόμενοι –τόσο οι ίδιοι όσο και η Διοίκηση- από το πλαίσιο που ίσχυε κατά τον χρόνο δημοσίευσής της.

II. Παρατηρήσεις επί των Κεφαλαίων Γ, Δ και Ε

Όπως προαναφέρθηκε, σκοπός του σχεδίου νόμου είναι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του Μέρους Α' αυτού, η επιτάχυνση της διαδικασίας προσλήψεων προσωπικού στον δημόσιο τομέα, όπως οριοθετείται στην περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143), μέσω του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού (Α.Σ.Ε.Π.), από την προκήρυξη των θέσεων έως την ανάληψη καθηκόντων των διοριζόμενων.

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, προκειμένου να περιοριστεί το διάστημα που απαιτείται για την ολοκλήρωση της διαδικασίας διορισμού υπαλλήλων στο δημόσιο, από την έκδοση, δηλαδή, της προκήρυξης των θέσεων μέχρι την κάλυψή τους, επιλέγεται η σύντμηση των προθεσμιών που αφορούν τη διαδικασία έκδοσης και κοινοποίησης της απόφασης διορισμού/πρόσληψης, μετακυλίοντας έτσι την ευθύνη για την άμεση ή μη ολοκλήρωση της εν λόγω διαδικασίας στους φορείς υποδοχής των υπό διορισμό υπάλληλων.

Εν προκειμένω, επισημαίνεται ότι η διοικητική πρακτική έχει αποδείξει, ότι τα διαστήματα των μεγάλων καθυστερήσεων παρατηρούνται στο στάδιο που έπεται: α) της έγκρισης θέσεων στο πλαίσιο του ετήσιου προγραμματισμού προσλήψεων μετά την έκδοση της πράξης του Υπουργικού Συμβουλίου (άρ. 51 ν. 4622/2019 και άρ. 77 ν. 4674/2020), μέχρι την έκδοση σχετικής προκήρυξης από το ΑΣΕΠ, β) της ημερομηνία λήξης υποβολής των αιτήσεων μέχρι τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως των οριστικών πινάκων διοριστέων/προσληπτέων, καθώς και γ) του αιτήματος των φορέων υποδοχής για έκδοση απόφασης κατανομής προσωπικού, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου ένατου του ν. 4057/2012 (Α' 54) και του άρθρου 11 του ν.3833/2010 (Α'40), μέχρι την ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασης κατανομής στους φορείς.

Ειδικότερα:

Επί των άρθρων 10, 19, 20 και 23

Σύντμηση των προθεσμιών που αφορούν τις ενέργειες της Διοίκησης για την ολοκλήρωση των διαδικασιών διορισμού

Η επιλογή της τροποποίησης των διατάξεων των παρ. 2 και 3 του άρθρου 25 του ν. 4765/2021, των άρθρων 15 και 17 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ν.π.δ.δ., καθώς και των παρ. 20 και 21 του άρθρου ένατου του ν. 4054/2012, με τη σύντμηση των προθεσμιών που αφορούν τις ενέργειες της Διοίκησης για την ολοκλήρωση των διαδικασιών διορισμού, κρίνεται ότι παραγνωρίζει τις ανωτέρω επισημάνσεις, δεσμεύει υπέρμετρα τους φορείς υποδοχής, χωρίς να λαμβάνει υπόψη άλλους παράγοντες, όπως ενδεχόμενο μεγάλο αριθμό υπό διορισμό υπαλλήλων, χρόνους που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της διαδικασίας αυτεπάγγελτης αναζήτησης των δικαιολογητικών που συνιστούν προϋπόθεση διορισμού (άρ. 5 και 8 Υ.Κ.), ήτοι ποινικού μητρώου, πιστοποιητικού περί μη θέσης σε δικαστική συμπαράσταση κ.α.

Συναφώς, και καθώς απαραίτητη προϋπόθεση για την εκκίνηση της διαδικασίας έκδοσης απόφασης διορισμού/πρόσληψης υπάλληλων (με την κλήση των διατεθέντων προς διορισμό

υπαλλήλων για υποβολή των απαιτούμενων, κατά τις οικείες διατάξεις, δικαιολογητικών διορισμού) είναι η κοινοποίηση στην υπηρεσία υποδοχής της απόφασης κατανομής, προτείνεται για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας και σαφήνειας των ως άνω προτεινόμενων διατάξεων η μεταξύ τους συσχέτιση.

Συγκεκριμένα, και δεδομένου, ότι οι διατάξεις των παραγράφων 20 και 21 του άρθρου ένατου του ν. 4057/2012 υπερισχύουν κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης και, σε περίπτωση μη τήρησης αυτών, ήτοι της μη έκδοσης απόφασης κατανομής, οι ατομικές πράξεις διορισμού, πρόσληψης ή κατάταξης θεωρούνται αυτοδικαίως άκυρες, προτείνεται ως χρονική αφετηρία των διατάξεων των παρ. 2 και 3 του άρθρου 25 του ν. 4765/2021 και των άρθρων 15 και 17 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ν.π.δ.δ., η ημερομηνία έκδοσης της απόφασης κατανομής, ορθότερα, της κοινοποίησης αυτής στον φορέα υποδοχής (αντί της ημερομηνίας διάθεσης από το ΑΣΕΠ των διοριστέων/προσληπτέων στους φορείς υποδοχής).

Τέλος, και με δεδομένο ότι με τις προτεινόμενες διατάξεις του άρθρου 25 του ν. 4765/2021 σκοπείται η επιτάχυνση διαδικασιών διορισμού μόνιμου προσωπικού και προσλήψεων προσωπικού με σχέση ιδιωτικού δικαίου αορίστου/ορισμένου χρόνου μέσω Α.Σ.Ε.Π στον Δημόσιο τομέα, γεγονός που συνεπάγεται την κατ' επέκταση τροποποίηση των συναφών διατάξεων τόσο στον Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ν.π.δ.δ. (ν. 3528/2007) όσο και στον Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007), προτείνεται, κατ' αναλογία να τροποποιηθούν και οι αντίστοιχες διατάξεις του π.δ. 410/1988, ως ισχύει «Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, που αφορούν το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου του Δημοσίου, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των λοιπών Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου» και συγκεκριμένα της παρ. 3 του άρθρου 11 αυτού, που αφορά την διαδικασία κοινοποίησης της απόφασης πρόσληψης προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου/ορισμένου χρόνου.

Επί των άρθρων 21 και 27

Αποδοχή υπαλληλικής σχέσης με διαβεβαίωση

Θετικά αποτιμάται η προσθήκη με το άρθρο 21 του σχεδίου νόμου στην παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 3528/2007, όπως ισχύει, της *διαβεβαίωσης* ως εναλλακτικής της ορκωμοσίας για την ανάληψη υπηρεσίας, το περιεχόμενο της οποίας εξειδικεύεται στο άρθρο 22 του σχεδίου νόμου. Ανάλογη προσθήκη προβλέπεται με το άρθρο 27 του σχεδίου νόμου και στην παρ. 2 του άρθρου 25 του ν. 3584/2007, όπως ισχύει, για την αποδοχή διορισμού.

B. Ως προς το Β Μέρος του σχεδίου νόμου:

Γενικές παρατηρήσεις επί των διατάξεων που αφορούν την επέκταση του συστήματος κινήτρων και ανταμοιβής στους υπαλλήλους των δημόσιων υπηρεσιών

Σκοπός του σχεδίου νόμου είναι σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 30 του Μέρους Β' αυτού, η ενίσχυση της παραγωγικότητας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των υπαλλήλων των δημόσιων υπηρεσιών, με τη θέσπιση συστήματος κινήτρων και ανταμοιβής, με το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 31 αυτού επιδιώκεται η παρακίνησή τους για την επίτευξη προσδιορισμένων στόχων, καθώς και η επιβράβευσή τους, ως απόρροια της επίτευξης συγκεκριμένων και μετρήσιμων αποτελεσμάτων, ο καθορισμός των όρων και της διαδικασίας ανταμοιβής τους, η σύσταση Επιτροπής Κινήτρων και Ανταμοιβής, ο ορισμός ανταμοιβών και η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας για την υποστήριξη της υλοποίησης του συστήματος κινήτρων και ανταμοιβής, το οποίο είναι συνδεδεμένο με το σύστημα στοχοθεσίας και αξιολόγησης του ν. 4940/2022 (Α' 112).

Σύμφωνα με το άρθρο 33, το σύστημα κινήτρων και ανταμοιβής εφαρμόζεται στους μόνιμους πολιτικούς υπαλλήλους και υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (Ι.Δ.Α.Χ.) των φορέων της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 4940/2022 (Α' 112), στους οποίους περιλαμβάνονται και οι Ανεξάρτητες Αρχές (περ. αδ).

Με τα οριζόμενα, δε, στις διατάξεις του άρθρου 34, βασική προϋπόθεση υπαγωγής φορέων και υπαλλήλων στο σύστημα κινήτρων και ανταμοιβής είναι η ολοκληρωμένη εφαρμογή της διαδικασίας στοχοθεσίας και αξιολόγησης, σύμφωνα με το Μέρος Β' του ν. 4940/2022 (Α' 112). Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι σύμφωνα με την παρ. 3 του άρ. 5 ν. 3930/2022, τα ειδικά συστήματα αξιολόγησης, τα οποία δεν καταργούνται με το άρθρο 64, διατηρούνται σε ισχύ. Εν προκειμένω, και αναφορικά με την Ανεξάρτητη Αρχή «Συνήγορος του Πολίτη», το σύνολο του ειδικού επιστημονικού προσωπικού της Αρχής εφαρμόζει ειδικό σύστημα αξιολόγησης. Δέον, συνεπώς, όπως διευκρινιστεί, ότι τα ειδικά συστήματα αξιολόγησης που, άλλωστε, δεν έθιξε ο ν. 4940/2022, δεν αποκλείουν το προσωπικό που διέπεται από αυτά από την υπαγωγή του στις ρυθμίσεις του υπό συζήτηση σχεδίου νόμου για κίνητρα και ανταμοιβή. Προς επίρρωση αυτής της ανάγνωσης επισημαίνεται και η πρόβλεψη του άρ. 37 περί ανεξάρτητης ειδικής Επιτροπής Κινήτρων και Ανταμοιβών για τις πέντε (5) συνταγματικά κατοχυρωμένες Ανεξάρτητες Αρχές της πολιτείας μας.

Δέον λοιπόν, όπως υπογραμμισθεί, ότι η διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του συστήματος κινήτρων και ανταμοιβών στις Ανεξάρτητες Αρχές θα πρέπει να καταλαμβάνει το πάσης φύσεως προσωπικό τους, τόσο διοικητικό όσος και ειδικό επιστημονικό, που (ενδεχομένως) εφαρμόζει ειδικό σύστημα αξιολόγησης. Και τούτο, διότι η μη καθολική επέκταση του συστήματος θα λειτουργήσει στη πράξη σε αντικίνητρο για την προσέλκυση του κατάλληλου στελεχιακού δυναμικού, με τις ειδικές απαιτήσεις τυπικών και ουσιαστικών προσόντων.

Σε κάθε περίπτωση, η διεύρυνση που πεδίου εφαρμογής του συστήματος κινήτρων και ανταμοιβών στο προσωπικό των Ανεξάρτητων Αρχών δεν πρέπει και δεν μπορεί να λειτουργήσει ως υποκατάστατο της επαναφοράς ειδικού μισθολογίου για το αυξημένων τυπικών και ουσιαστικών προσόντων ειδικό επιστημονικό προσωπικό που στελεχώνει τις Αρχές.

Επιγραμματικά, στα άρθρα 35 και 36 του προτεινόμενου νομοσχεδίου περιγράφεται ο κύκλος ανταμοιβής δημοσίων υπαλλήλων (άρ. 35) και η διαδικασία καταβολής της ανταμοιβής ανά δικαιούχο υπάλληλο (άρ. 36)

Ειδικότερα, για τις Ανεξάρτητες Αρχές, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 35 και με την επιφύλαξη του άρθρου 59 του ν. 5043/2023 (Α' 91), ο κατά περίπτωση επικεφαλής τους δύναται να θέτει και να καταχωρίζει, στο ίδιο Πληροφοριακό Σύστημα Κινήτρων και Ανταμοιβής του άρθρου 39 του σχεδίου νόμου και για τον ίδιο σκοπό, στόχους ουσιαστικής συμβολής στη βελτίωση της καθημερινότητας των πολιτών και στην αποστολή εκάστης Ανεξάρτητης Αρχής. Ο μέγιστος αριθμός προτεινόμενων έργων και στόχων ανέρχεται για κάθε Ανεξάρτητη Αρχή (φορείς του τρίτου εδαφίου της παρ. 2 του εν λόγω άρθρου) σε έξι (6). Τα προτεινόμενα έργα και στόχοι των παρ. 1 και 2, αντίστοιχα, δεν δεσμεύουν την Επιτροπή Κινήτρων και Ανταμοιβής του άρθρου 37 κατά τη διαμόρφωση της εισήγησης της παρ. 4, με τον μέγιστο αριθμό εισηγούμενων προς ανταμοιβή έργων και στόχων για τους φορείς του τρίτου εδαφίου της παρ. 2 να ανέρχεται σε τέσσερις (4). Η εισήγηση της Επιτροπής για τα επιλέξιμα προς ανταμοιβή έργα και στόχους αποτυπώνεται στο Πληροφοριακό Σύστημα Ανταμοιβής και Κινήτρων, με ειδική σήμανση.

Οι Υπουργοί Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών και ο αρμόδιος για τη Γενική Γραμματεία Συντονισμού Υπουργός, λαμβάνοντας υπόψη την εισήγηση της Επιτροπής Κινήτρων και Ανταμοιβής της παρ. 4, υποβάλλουν οριστική εισήγηση στο Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο, με πράξη του που εκδίδεται στην τακτική συνεδρίαση του μηνός Ιανουαρίου κάθε έτους αναφοράς, καθορίζει τα στοιχεία των περ. α' έως και ε' της παρ. 4. του άρθρου 35. Με την πράξη αυτή οριστικοποιούνται και τα στοιχεία του πρώτου εδαφίου της παρ. 3 που συνοδεύουν τους επιλεγέντες προς ανταμοιβή στόχους. Η ενσωμάτωση των επιλεγέντων προς ανταμοιβή στόχων στη στοχοθεσία του ν. 4940/2022 (Α' 112) κάθε φορέα είναι υποχρεωτική.

Τέλος, και ειδικά για τον κύκλο ανταμοιβής υπαλλήλων που υπηρετούν στις συνταγματικά κατοχυρωμένες Ανεξάρτητες Αρχές, θετικά αποτιμάται η πρόβλεψη ειδικής Επιτροπής Κινήτρων και Ανταμοιβής (άρθρο 37, παρ. 4) είναι οποία είναι πενταμελής και αποτελείται από τους επικεφαλής των πέντε (5) συνταγματικά κατοχυρωμένων Αρχών της πολιτείας μας. Η ρύθμιση, όπως πλέον διαμορφώθηκε στο κατατεθέν σχέδιο νόμου, ικανοποιεί τη συνταγματική απαίτηση για τη θωράκιση της ανεξαρτησίας των πέντε (5) αυτών Αρχών. Υπό το αυτό πρίσμα, θα πρέπει να διευκρινιστεί στο υπό συζήτηση σχέδιο νόμου, ότι η αρμοδιότητα της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (παρ. 8 του άρθρου 36) να προβαίνει σε δειγματοληπτικό έλεγχο, σε επίπεδο φορέα, της τήρησης όσων προβλέπονται στο άρθρο 35, καθώς και στο άρθρο 36, αναφορικά με την ύπαρξη σχετικού υλικού τεκμηρίωσης και την πλήρωση των προϋποθέσεων και των κριτηρίων του συστήματος κινήτρων και ανταμοιβής, δεν εκτείνεται και στις πέντε (5) συνταγματικά κατοχυρωμένες Αρχές της πολιτείας μας ή στο έργο της υπό σύσταση ειδικής Επιτροπής με συμμετοχή των επικεφαλής αυτών.

Γ. Ως προς το Γ Μέρος του σχεδίου νόμου:

Επί του άρθρου 56

Θετικά αποτιμάται η απαλοιφή από την προτεινόμενη ρύθμιση της έως σήμερα προαπαιτούμενης σύμφωνης γνώμης του υπηρεσιακού συμβουλίου για την έγκριση απόσπασης λόγω συνυπηρέτησης, δεδομένου ότι στοχεύει στην απλοποίηση και την

επιτάχυνση της σχετικής διαδικασίας. Άλλωστε, η προσθήκη στην εν λόγω διάταξη προθεσμίας ολοκλήρωσης της διαδικασίας απόσπασης (ενός μηνός από την υποβολή της αίτησης του/της υπαλλήλου), στην πράξη δύσκολα θα μπορούσε να τηρηθεί εάν παρέμενε η προϋπόθεση σύμφωνης γνώμης του υπηρεσιακού συμβουλίου.

Θετική κρίνεται και η πρόβλεψη για έκδοση κοινής απόφασης όχι πλέον από τους συναρμόδιους υπουργούς, αλλά από τα αρμόδια όργανα των φορέων προέλευσης και υποδοχής. Ωστόσο, επισημαίνεται ότι η διατύπωση της σχετικής ρύθμισης («...με κοινή απόφαση των αρμοδίων οργάνων διορισμού των φορέων προέλευσης και υποδοχής...»), ιδίως δε το λήμμα «διορισμού» δημιουργεί ασάφεια, καθώς η σχετική διαδικασία δεν αφορά βεβαίως διορισμό, αλλά απόσπαση. Εναλλακτικά, προκειμένου να υπάρχει σαφήνεια, ενδεχομένως θα ήταν σκόπιμο να γίνεται στη διάταξη αναφορά στα αρμόδια όργανα των μονάδων προσωπικού των φορέων προέλευσης και υποδοχής.

Τέλος, σε κάθε περίπτωση, ο Συνήγορος του Πολίτη επισημαίνει ότι κατά την αξιολόγηση αιτήματος απόσπασης εργαζόμενου/ης για συνυπηρέτηση, πρέπει να προτάσσεται ως αυξημένης βαρύτητας το γεγονός, ότι το αίτημα υποβάλλεται για λόγους οικογενειακής συνένωσης και τυχόν απόρριψη έγκρισης τέτοιου αιτήματος, πρέπει να φέρει ειδική αιτιολόγηση, με εξειδίκευση τυχόν υπηρεσιακών αναγκών που δεν το επιτρέπουν και με παράθεση στοιχείων από τα οποία να μπορεί ευχερώς να διαπιστωθούν ενδεχόμενες δυσμενείς συνέπειες στη λειτουργία του φορέα (προέλευσης), λαμβανομένου υπόψη ότι η συνταγματικά κατοχυρωμένη προστασία της ενότητας της οικογένειας επιτρέπεται να καμφθεί όταν συντρέχουν σοβαροί λόγοι δημοσίου συμφέροντος, οι οποίοι πρέπει να εξειδικεύονται.

Ευελπιστώ ότι οι ανωτέρω παρατηρήσεις θα τύχουν της δέουσας προσοχής της υμέτερης Επιτροπής.

Με τιμή
Ανδρέας Ι. Ποττάκης
Συνήγορος του Πολίτη